

Export a homokvidékről

A szegedi járás homokföldjein — a kedvező meleg időjárás hatására — a szokottnál korábban kezdtek meg a spárga szedését. Más években csak május derekán volt a szezon és jelenleg naponta mintegy harminc mászányi termés fut be a szegedi tranzittelepre.

A spárgakultúra sokat fejlődött a járásban. A Szövetkezettek Csongrád megyei Értékesítő Központjának felmérése szerint körülbelül száz holdat tesznek ki a telepek. Öttömösön, Üllésen, Bordányban és Ruzsán a közös gazdaságok is előszeretettel foglalkoznak ma már a jövedelmező zöldségfélések termesztésével. A legnagyobb területtel az öttömösi Magyar László Termelőszövetkezet rendelkezik.

Az ideai termés, hozam szempontjából, jó közepes s a minőséget tekintve sem lehet panasz, túlnyomórészt első osztályú a szegedi járásban felvásárolt áru. Az egyébként kényes, fényre érzékeny spárgát a szegedi tranzittelepről mindjárt az átvétel után Kecskemétre szállítják, ahol Bács, Békés és Csongrád megye áruját gyűjtik össze, osztályozzák és rakják hűtővagyonokba.

A magyar spárga legnagyobb fogyasztója a Német Szövetségi Köztársaság. A megrendelő kívánságára félkilós kötegeket készítenek egyforma hosszúságú és vastagságú termésekből, így aztán a külföldi önkiszolgáló üzletekben mérés és csomagolás nélkül árusíthatják.

Kedvezmény 1300 pedagógusnak

A lakásépítési akcióban előnyt élveznek a házaspárok, a családfenntartók és a fiatalok

A Pedagógusok Szakszervezete és a Művelődésügyi Minisztérium által kezdeményezett kedvezményes lakásépítési akció élénk érdeklődést váltott ki a pedagógusok körében. Gondos előkészítő munkával — a megyei szakszervezeti szervek közreműködésével — összegyűjtötték az igényeket, s ennek alapján határozták meg a megyei kereteket. Az elbírálást rábízák a helyzetet közelebbről ismerő megyei szervekre, amelyek össze tudják egyeztetni az oktatásügy érdekeit az építkezések egyéni törekvéseivel.

Amint a Pedagógusok Szakszervezetében elmondták, ebben az esztendőben a pedagógusok kedvezményes lakásépítési akciója keretében 1300 jelentkező igényt tudják kielégíteni az Országos Takarékpénztár által engedélyezett kölcsönkeretből. Ezen belül a Művelődésügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó iskolák nevelőinek soraiból több mint 1200-an, a Munkaügyi, valamint a Földművelésügyi Minisztérium irányítása alatt működő oktatási intézmények pedagógusai közül pedig csaknem százán juthatnak kedvezményes építési kölcsönhöz.

Örvendtes, hogy a jelentkezők között elég nagy számban, mintegy 40 százalékos arányban vannak pedagógus házaspárok, továbbá olyanok, akik járási székhelyektől távolos, kisebb községekben kívánnak letelepedni — élve a jelentős anyagi támogatással. Ez perspektivikusan lehetővé teszi, hogy a kisebb te-

lepülések iskoláiban is fokozatosan kialakuljon a pedagógusok törzsgárdája. A retek elosztásánál egyébként előnyben részesítik a házaspárokat, a családfenntartókat és a fiatal pedagógusokat.

Az illetékesek ezúton is felhívják az érdekeltek figyelmét, hogy a kölcsönfelhasználóknak legkésőbb június 30-ig alá kell írniuk az OTP-nél a kötelezvényt. Ajánlatos, hogy az építési szándékozó nevelők előtakarékossággal gondoskodjanak arról, hogy amikor igényüket benyújtják, már rendelkezzenek a szükséges anyagi feltételekkel.

Tekintettel arra, hogy a kedvezményes akció 1970-ig tart, remélik, hogy a következő években minden jogos igény kielégítésére sor kerülhet — fejeződött be a tájékoztatás. (MTI)

lepusztulnak, feddhetetlen előéletű és a munkában is élen járó dolgozókra esnek a választás.

Tapasztalataink szerint az ülnök-választások jelentőségét ma jobban megértik dolgozóink, mint három, vagy hat évvel ezelőtt. Viszont még ma is találkozunk meg nem értéssel, sőt az intézmény jelentőségét lebecsülő nézetekkel is. Pedagógusaink, műszaki értelmiségünk és orvosaink egy része nem szívesen vállal ülnöki szerepet. Pedig amellyel, hogy a fiatalok ügyeiben ítélkező tanácsokban kötelező egy pedagógus-ülnök részvétele, jó lenne, ha például az ifjúság elleni bünteték elbírálásában a hivatásos nevelők, egyes műszaki ismereteket igénylő viták eldöntésében pedig a műszaki értelmiségiek minél többször nyújtanának segítséget a hivatásos bírálóknak. Hány esetben lehetne rövidebb idő alatt befejezni a pereket, ha egy orvos is ülne a bírói székben akkor, amikor szakmájába vágóg kérdések eldöntése körül folyik a vita? Biztosak vagyunk benne, hogy a közösség nem kárát, hanem hasznát látja annak, ha egy-egy napra az érintett személyek kikapcsolódnának mindennapi munkájukból. Hivatásos bírálóink szívesen fogadják a munkájukat érintő jószándékú kritikákat, de ezen túl a hibák kijavításához a dolgozó nép legjobb-jainak segítségét is igénylik. Ez az igény, véleményünk szerint, jószándékkal, a közügy jelentőségének felismerésével kielégíthető.

Az ülnök-bíráskodás bevezetése óta eltelt másfél évtized tapasztalata azt bizonyítja, hogy ez a jogintézmény beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Abban, hogy a törvényesség hazánkban megszilárdult; hogy az állampolgárokat törvényadta jogaik érvényesítésében senki sem akadályozza; hogy ártatlanul senkit sem ítélnék el és a bűnösök személyválogatás nélkül elnyerik büntetésüket, nagy részük van a feladatuk magaslátán álló népi ülnököknek. Bebizonyosodott, hogy a népi ülnökök közreműködésével ítélkező bírósági tanácsok képesek sokrétű feladataik megoldására.

A népi ülnöki intézmény jelentősége és a társadalom tagjaira gyakorolt hatása nemcsak a bírósági ügyintézésben, hanem a társadalmi élet egyéb területein is lemérhető. Népi ülnökeink nemcsak segítik szakmai ismereteik, élettapasztalatuk révén a hivatásos bírálókat, hanem bírósági működésük során maguk is hasznos tapasztalatokat szereznek. Az üzemekben működő társadalmi bíróságok és munkügyi döntőbizottságok tagjai között számosan vannak, akik bírósági ülnökként működtek. Az a tapasztalat, hogy ezekre a dolgozókra a szocialista demokrácia kiszélesítése érdekében biztosan lehet számítani.

Ha tehát szervezők, jelölők, választók és választottak mindannyian átérzik felelősségüket, akkor biztosan számíthatunk arra, hogy a választások lebonyolítása után munkába álló mintegy 770 népi ülnök eredményesen fogja szolgálni Csongrád megyében szocialista hazánk további felépítését.

Dr. SIMON LÁSZLÓ, a Csongrád megyei bíróság elnöke

A népi akarat a bírászkodásban

Az igazságszolgáltatásban alapvető változást jelentett az 1950-es évek elején az ülnök-bíráskodás általános bevezetése. Tizenöt év után, a bírósági népi ülnökök újjá-választása küszöbén — úgy véljük — érdemes és szükséges e jogintézmény céljával, jelentőségével foglalkozni, és megvizsgálni, miként töltötte be feladatát.

A bírászkodást nem hivatalosszerűen üző, úgynevezett laikus elemek részvétele az igazságszolgáltatásban már a burzsoá társadalmi rendszerekben is ismert volt. Ilyen volt hazánkban is a Horthy-rendszer előtt az esküdtbíráskodás. Az esküdtté való választás előfeltételei azonban már eleve lehetlenné tették, hogy a nép döntő többsége hallassa szavát az igazságszolgáltatásban. A Tanácsköztársaság forradalmi törvényszékének tagjai már a munkás-, katonai és földművestanácsok választották, de bukása után a Horthy-rendszer lényegében kiszorította a népi elemeket a bírászkodásból.

Felszabadulásunk után újból lehetővé vált, hogy a nép akaratát választott képviselői útján ismét kifejezésre jusson a bírászkodásban. Alkotmányunk 2. §-ában olvashatjuk: „A Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé. A város és falu dolgozó választott és a népköztársaság küldöttéi útján gyakorolják hatalmukat”. Az igazságszolgáltatásban ezt a legszélesebb demokráciát a népi ülnökök működése valósítja meg. Ugyancsak alkotmányunk szövegezi le: „A bíróságok hivatásos bíróból és népi ülnökökből alakított tanácsokban ítélkeznek”. Az első fokozatú bírósági tanácsok két ülnökből és egy hivatásos bíróból állnak. A Magyar Népköztársaság bírósági szervezetéről szóló törvény szerint: „Az ítélkezésben a hivatásos bírálókat és a népi ülnököket ugyanazok a jogok illetik meg és ugyanazok a kötelezettségek terhelik”.

Az azonos jog és kötelezettség mellett a számbeli fölény azt jelenti, hogy a népi ülnökök az ítélkezésben a dolgozó nép igazságérzetét, akaratát, döntő súllyal érvényesíthetik. E tény kiemelésé távolról sem azt jelenti, hogy a hivatásos bírálók és a népi ülnökök között valami szemléletbeli különbség lenne, és az utóbbiaknak számbeli fölény biztosítja csupán a jogalkalmazás jogpolitikai irányelveinek érvényre jutását, hanem azt, hogy Magyarországon minden ítélet a dolgozó által jelölt és az illetékes tanács által megválasztott népi ülnökök hozzájárulásával, egyetértésével születik. Ez a tény adja meg az ülnök-választás jelentőségét!

Mint ismeretes, a népköztársaság Elnöki Tanácsának 8/1966. számú határozata értelmében, az üzemekben és termelőszövetkezetekben most folynak a jelölések, hogy május 15. és június 30. napja között a tanácsüléseken megtarthassák a választásokat. Ezekben a jelölő gyűléseken minden dolgozónak joga és kötelessége, hogy véleményét nyilvánítson: kik legyenek azok, akik képviseljük a következő három év alatt a bírói székben ülnek. Így biztosítható csak, hogy politikailag öntudatos, kellő élettapasztal-

Politikai könyvek és politikus olvasók

Beszélgetés a móravárosi fiókkönyvtárban

John Reed: Tíz nap mely megrengette a világot. A Politika föliratú polcra veszem kezembe a könyvet. Kartonján öregek betűkkel áll a legutolsó olvasó neve: Mező Mihály. Kraszt Sándorné könyvtáros mosolyogva mondja:

Az éjjeliór nappal olvas — Éjjeliór a bácsi. Egyik legszorgalmasabb olvasónk. Ez az olvashatatlan aláírás egy nyugdíjasé. Ez... várjunk csak... most volt középiskolás a Czikkora Karsai, de idén bevonult katonának. Itt ez egy lakatos, alatta Kinhofferné, nyugdíjas, Bozsó János tsz tag.

— Nagy az érdeklődés az ilyen könyvek iránt?

— Nem mondanám, ha nem látta volna ezeket a nevéket. De ez még semmi. Kezdetben úgy volt, hogy még megpróbáltam a divat előtt járni, most már nem is próbálkozom. Elolvassák az újságot, és rögtön jönnek kért könyveket Ghanáról. Most egyetlen ilyen sem tudnék mutatni. Ugyanígy állunk a Vietnammal szülő könyvekkel is. Az ilyen politikai jellegű olvasmányok közé sorolnám az útleírásokat is. Hogy ez mennyire helytálló, arról tanuskodik annak a nének az esete is, aki valami 1922-ből származó útleírást vitt ki vala-

melyik nemrég felszabadult országról. Kedvetlenül hozta vissza: „Nem jó ez a könyv. Nem arról akarok én olvasni, hogy miként vezet az út a hegyek között, hanem azt akarom megtudni, hogy hogyan élnek annak az országnak az emberei.” Adtam neki egy mai útleírást, amelyik a mi szemünkkel tekint a világra, és rögtön megbékiült. „Ilyet adjon, kedves!” — mondta legközelebb.

Kézről kézre

— Melyik az a könyv, amelynek a legnagyobb forgalma van?

— Azt abból lehet megtudni, hogy mit jegyeztek nek az elő, vagy mi nincs bent. Nézzük csak. Nem lehet megtalálni a Habe-könyvet, a Halál Texasban címűt, meg általában a II. világháborúról szóló dolgokat. A lelkiismeret lázadásából három példányunk is van, de ha most kérné, nem tudnám odaadni. Ilyen még a Halálgyár, a hóhérszakácsok nincsen arca. Ez például — mutatja Hans Herlin könyvét, a Mit tettél Káin-t, állandóan keresik. Eppen most tettem félre valakinek.

A könyvtáros háta mögött izlésesen elrendezett, falra függesztett könyvbemutató. Mezőgazdasági kiállítás, mondja a címe. Kérdő tekintetemet megint elmosolyodik.

— Most ezt viszik. Eper, málna, saláta, retek terem erre a kiskertekben.

— Mennyi tagja van a könyvtárnak?

— Eddig az új évben 602 iratkozott be. Múlt év végén a létszám 968 volt. Ha összehasonlítjuk tavaly márciussal, akkor látható, hogy máris többen vannak, már 83 új olvasónk van, a többiek pedig jönnek újirratkozni.

Kötelező irodalom

— Marx—Engels művei?

— Ezeket általában azok viszik, akinek kötelező irodalom. Középkorúak, egyetemisták járnak hozzánk.

— Politikai anketók?

— Nem megy. Anyálgal nem tudjuk megoldani. Szépirodalmi előadást gyengébb előadóval is meg tudunk tartani, de ehhez képzett emberek kellenének. De rendezünk mi itt anketót egymás között. Amikor varró szakkörre összejönnek az asszonyok, úgy elbeszélgetünk mi a napi politikáról, mint máshol a pletykákról. Minden héten van nálunk versbarátok köre is. Legutóbb Mezei András járt itt, de tartott már felolvasást Várnai Zseni és Berkesi András is.

Veress Miklós

PARKÉPÍTŐK

— A magunkfajta ember nem szívesen változtat „gazdát”, bár elég gyakori volt ez régen. A kereset? Ahogy dolgozunk. A kétezer forint igencsak megvan havonta.

— A család?

— Feleségem huszonöt éve szövény. Tizenhét éves fiam ugyancsak a városgazdálkodásnál talált helyet: motor-szerelő tanuló. Lányom, a kisebb, gimnazista. Pár éve már a saját házukban lakunk.

— Tehát...

— Az tudja csak, aki csinálja. Én innen megyek majd nyugdíjba — s ez a kijelentés nem egyszerű óhaj Lajkó Imre szájából.

Több mint 20 éve

A másik brigád a támfal alapozásának földmunkáit végzi. Ők állig egy éve kerültek a vállalkozóhoz. Vass Nándor már ötvenhárom éves, arca napszitta.

— Cseléd, napszamos, aratómunkás voltam eszem tudása óta. Annyi gazdám, helyem volt életemben, hogy számát sem tudom már — így emlékezik, de aztán magabiztosabban folytatja.

— Huszegynéhány éve vagyok kubikos, ezt igazi munkának tartom. Most azért szegődünk ide egy éve, mert a vízügyi körnél, ahol azelőtt dolgoztunk, messzibb helyekre is el kellett járunk, s már nem vagyunk olyan fiatalok. Szabó Lajos, Hajdú József, Gyuris Ferenc és Tűskő Kálmán a társam évek óta. Az utóbbi kettő már nyugdíj előtt áll.

— Otthon?

— Tavaly már házat vettem. Az asszony a konzervgyárban dolgozik. Van négy unokám. Ez minden, ez a

legtöbb. Legalábbis nekem az.

„A legszebb...”

Az idén már nemcsak a városban, hanem a környéken is végez munkát a vállalat. Kiskundorozsmán, a kubikos törzsgárda lakóhelyén kezdtek el először egy nagyobb szabású parkosítást a tanácsház előtti téren. Kalmár János itt a brigádvezető.

— Gyerekkoromban téglagyári munkás voltam — mondja —, aztán lettem kubikos. Negyvenhatban kezdtem a Hortobágy munkáit, s mgf tartott a nagyja, ott dolgoztam. Ez a fajta földmunka más, mint az útépités: jobb kedvvel csinálja az ember.

Kalmár János a legfiatalabb azok közül a parképitők közül, akikkel beszélgettem.

Azazhogy még fiatalabb ember Törő János mérnök, a parképitők vezetője. 33 éves csupán, budapesti, a kertészeti főiskola elvégzése után. Friss diplomával mindjárt Szegedre került.

— Nagyon megszerettem ezt a várost. Szerintem a legszebb az országban.

— Nincs ebben valami elfoglaltság?

— Lehet, hogy van. A feleségemmel együtt kezdtek itt, ő is főiskolát végzett. Azóta éntett új parkiaink a virágok százezrei, mind olyan, mintha az enyéimké lennének.

Törő János osztályvezető irányításával százharminc fizikai és műszaki dolgozó tevékenykedik a város kertészetében, a parképitő részlegben és a tervező csoportban. nagy egyetértéssel és buzgalommal azon, hogy még csinosabb, üdőbb, vonzóbb legyen Szeged.

Kondoros János

„Ahogy dolgozunk” — Megtalálják-e a számitásukat?